

ĐỀ CHÍNH THỨC

Thời gian làm bài: 180 phút (không kể thời gian giao đề)
(Đề thi có 01 trang, gồm 04 câu)
Ngày thi: 5 tháng 10 năm 2020

Câu I (4,0 điểm)

1. Làm thế nào để xác định chính xác nhất hướng Đông tại Thành phố Hải Dương vào ngày 5/10/2020 trong điều kiện không có bản đồ và các thiết bị kỹ thuật? Giải thích cách làm.
2. Nguyên nhân dẫn đến hiện tượng biểu kiến hàng năm của Mặt trời. Thời gian chênh lệch giữa 2 lần Mặt trời lên thiên đỉnh có ý nghĩa gì?
3. Khi nào và ở đâu trên Trái Đất có hiện tượng ngày đêm dài ngắn bằng nhau? Tại sao?

Câu II (3,0 điểm)

1. Trình bày cơ cấu dân số theo giới tính và độ tuổi. Tại sao trong cơ cấu dân số theo giới tính và độ tuổi là hai loại cơ cấu quan trọng nhất trong sự phát triển của một quốc gia ?
2. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến tỉ suất tử thô.

Câu III (3,0 điểm)

1. Cho bảng số liệu sau:

DIỆN TÍCH VÀ SẢN LƯỢNG LÚA CỦA NƯỚC TA, GIAI ĐOẠN 2000 – 2018

Năm		2000	2005	2010	2012	2018
	Diện tích (nghìn ha)	7666,3	7329,2	7489,4	7761,2	7570,4
Trong đó	Diện tích lúa đông xuân	3013,2	2942,1	3085,9	3124,3	3102,1
	Diện tích lúa hè thu	2292,8	2349,3	2436,0	2659,1	2785,0
	Diện tích lúa mùa	2360,3	2037,8	1967,5	1977,8	1683,3
	Sản lượng (nghìn tấn)	32529,5	35832,9	40005,6	43737,8	43979,2

(Nguồn: Niên giám thống kê Việt Nam 2018, Nhà xuất bản thống kê 2019)

- a) Theo bảng số liệu trên, để so sánh tốc độ tăng trưởng diện tích các vụ lúa của nước ta giai đoạn 2000 - 2018, dạng biểu đồ nào là thích hợp nhất?
 - b) Theo bảng số liệu trên, để thể hiện tổng hợp tình hình sản xuất lúa của nước ta giai đoạn 2000 - 2018, dạng biểu đồ nào là thích hợp nhất?
 - c) Từ bảng số liệu đã cho nêu các nhận xét về tình hình sản xuất lúa của nước ta giai đoạn 2000 - 2018.
2. Dựa vào Atlas Địa lí Việt Nam, hãy giải thích tại sao Đồng bằng sông Hồng và vùng phụ cận có mức độ tập trung công nghiệp theo lãnh thổ vào loại cao nhất của cả nước?

-----Hết-----

Họ và tên thí sinh:; Số báo danh

- Thí sinh được sử dụng Atlas Địa lí Việt Nam do NXB Giáo dục Việt Nam phát hành từ năm 2009 đến nay.

- Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

HƯỚNG DẪN CHẤM

(Hướng dẫn chấm gồm 2 trang)
Ngày thi: 5 tháng 10 năm 2020

Câu	Ý	Nội dung cần đạt	Điểm
I (4,0 đ)	1	Cách xác định chính xác nhất hướng Đông:	1,00
		Vào 12 giờ trưa, bóng ngả đúng về hướng Bắc, từ đó tìm ra hướng Đông chính xác nhất.	0,25
		- Giải thích: + Vào ngày 5/10/2020, Mặt Trời đang chuyển động biểu kiến xuống Nam bán cầu.	0,25
		+ Hải Dương nằm ở bán cầu Bắc nên vào 12 giờ trưa, bóng ngả đúng về hướng Bắc. + Hướng Đông được xác định ở bên phải vuông góc với bóng (hướng Bắc).	0,25 0,25
2		Nguyên nhân đưa tới hiện tượng biểu kiến hàng năm của Mặt trời. Thời gian chênh lệch giữa 2 lần Mặt Trời lên thiên đỉnh có ý nghĩa gì?	2,00
		* Nguyên nhân đưa tới hiện tượng CĐBK hàng năm của Mặt Trời	
		- Khái niệm: Chuyển động biểu kiến hàng năm của Mặt Trời	0,25
		- Nguyên nhân: + Do Trái Đất có dạng hình cầu chuyển động tự quay quanh trục và quay xung quanh Mặt trời. Trong khi chuyển động trục Trái Đất luôn nghiêng một góc $66^{\circ}33'$ so với mặt phẳng quỹ đạo và không đổi phương trong không gian (chuyển động tịnh tiến)	0,25
		+ Vì vậy dẫn tới hiện tượng tia sáng Mặt trời lần lượt chiếu thẳng vuông góc với tiếp tuyến bề mặt Trái Đất từ $23^{\circ}27'B$ đến $23^{\circ}27'N$ sinh ra ảo giác Mặt trời di chuyển giữa 2 chí tuyến	0,25
	* Ý nghĩa về khoảng cách chênh lệch giữa hai lần Mặt Trời lên thiên đỉnh		
	- Đặc điểm khoảng cách chênh lệch giữa 2 lần Mặt Trời lên thiên đỉnh...	0,50	
	- Ý nghĩa: phân hóa về: + Lượng nhiệt Trái Đất nhận được	0,25	
	+ Biến trình nhiệt năm	0,25	
	+ Biên độ nhiệt	0,25	
3		Khi nào và ở đâu trên Trái Đất có hiện tượng ngày đêm dài ngắn bằng nhau? Tại sao?	1,00
		- Xích đạo, quanh năm có hiện tượng ngày = đêm.	0,25
		Vì: đường phân chia sáng tối đi qua tâm Trái Đất và chia xích đạo thành hai phần bằng nhau, nên ngày = đêm	0,25
		- Vào ngày xuân phân, thu phân, mọi địa điểm trên Trái Đất có hiện tượng ngày = đêm.	0,25
	Vì: Mặt trời lên thiên đỉnh ở xích đạo, mọi địa điểm ở hai bán cầu có thời gian chiếu sáng và thời gian khuất bóng tối bằng nhau	0,25	
II (3,0 đ)	1	Trình bày cơ cấu dân số theo giới tính và độ tuổi. Tại sao trong cơ cấu dân số theo giới tính và độ tuổi là hai loại cơ cấu quan trọng nhất trong sự phát triển của một quốc gia ?	1,50
		- Cơ cấu dân số theo giới tính biểu thị tương quan giữa giới nam so với giới nữ hoặc so với tổng số dân.	0,25
		- Cơ cấu dân số theo giới biến động theo thời gian và khác nhau ở từng nước và từng khu vực.	0,25
		- Cơ cấu dân số theo tuổi là tập hợp các nhóm người được sắp xếp theo những nhóm tuổi nhất định. Trên TG, người ta thường chia dân số thành 3 nhóm tuổi nhất định :	0,25
		+ Nhóm tuổi dưới lao động : 0-14 tuổi + Nhóm tuổi lao động : 15-59/64 + Nhóm tuổi trên lao động : > 60 hoặc > 65 tuổi	0,25

		- <i>Giải thích</i> : <i>Quan trọng nhất là vì</i> + Cơ cấu dân số theo giới có ảnh hưởng đến sự phân bố sản xuất, tổ chức đời sống xã hội và hoạch định chiến lược phát triển kinh tế xã hội của các quốc gia. + Cơ cấu theo tuổi thể hiện tổng hợp tình hình sinh tử, tuổi thọ, khả năng phát triển dân số và nguồn lao động của một quốc gia.	0,25 0,25
	2	<i>Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến tỉ suất tử thô.</i>	1,50
		- Nhân tố tự nhiên – sinh học: sự khác biệt sinh học giữa nam và nữ, cơ cấu tuổi và giới tính dẫn đến sự khác biệt về mức chết. - Nhân tố môi trường sống tác động trực tiếp đến sức khỏe của con người và ảnh hưởng đến mức chết. - Nhân tố kinh tế – xã hội: + Mức sống của dân cư: mức sống ngày càng cải thiện và nâng cao thì mức chết càng thấp và ngược lại. + Trình độ phát triển của y học: trình độ y học càng cao, mạng lưới y tế ngày càng phát triển làm giảm mức chết, đặc biệt là tử vong trẻ sơ sinh. + Trình độ văn hóa tỉ lệ nghịch với mức chết. + Các nhân tố khác: chiến tranh, dịch bệnh, tai nạn, thiên tai...	0,25 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25
III (3,0 đ)	1	<i>Lựa chọn dạng biểu đồ và nhận xét.</i>	2,00
		a) Theo bảng số liệu trên, để so sánh tốc độ tăng trưởng diện tích các vụ lúa của nước ta giai đoạn 2000 - 2018, dạng biểu đồ nào là thích hợp nhất là: biểu đồ đường. b) Theo bảng số liệu trên, để thể hiện tổng hợp tình hình sản xuất lúa của nước ta giai đoạn 2000 - 2018, dạng biểu đồ nào là thích hợp nhất là: biểu đồ kết hợp đường – cột. c) Từ bảng số liệu đã cho nêu các nhận xét về tình hình sản xuất lúa của nước ta giai đoạn 2000 - 2018. - Diện tích lúa của nước ta giai đoạn 2000-2018 không ổn định. Giai đoạn 2000-2005 giảm nhẹ, 2010-2012 tăng (d.c) sau đó giảm (d.c) - Lập bảng tính năng suất lúa cả năm - Năng suất lúa liên tục tăng (d.c) - Sản lượng lúa liên tục tăng (d.c). - Lập bảng tính cơ cấu diện tích lúa phân theo mùa vụ. - Cơ cấu diện tích lúa phân theo mùa vụ không đều (d.c), có sự thay đổi theo xu hướng tăng tỉ trọng diện tích lúa đông xuân, hệ thu, tỉ trọng diện tích lúa mùa giảm (d.c) ...	0,25 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25
	2	<i>Dựa vào Atlas Địa lí Việt Nam, hãy giải thích tại sao Đồng bằng sông Hồng và vùng phụ cận có mức độ tập trung công nghiệp theo lãnh thổ vào loại cao nhất của cả nước?</i>	1,00
		- Có vị trí thuận lợi (trung tâm, kề cận vùng nguyên liệu) - Có tài nguyên thiên nhiên phong phú: nguyên liệu phong phú từ nông - lâm - ngư nghiệp cho công nghiệp chế biến, 1 số khoáng sản... - Có nguồn lao động dồi dào, lực lượng lao động kỹ thuật đông đảo, cơ sở vật chất hạ tầng vào loại tốt nhất cả nước... - Chính sách phù hợp để phát triển công nghiệp, thu hút vốn đầu tư trong và ngoài nước lớn	0,25 0,25 0,25 0,25
Tổng toàn bài			10,00

----- Hết -----